

22 AUG 1942 P

Mappe 17

Nr. 33

1493

2.

Ekspl. 33

OVERSIKT 13-19 AUGUST. ALLIERTE KOMMANDOTROPPER GJORT STRANDHUGG VED DIEPPE. TYSKERNE ØKER SITT PRESS PÅ DET RUSSISKE FORSVAR PÅ SYDFRONTEM. FORHOLDSVIS STILLE I EGYPT. AMERIKANERNE HAR BEFESTET SINNE STILLINGER PÅ SALOMONÖYENE.

VESTFRONTEM. Allierte kommandotropper gikk i land i morges på den franske kyst ved Dieppe. Det er det første strandhugg i dagslys på franskekysten. Operasjonene gjennemførtes planmessig. Venstre flanke ble kastet tilbake, men blev omgruppert og stormet kysten. Höire flanke har allerede fullfört sin oppgave: Å ødelegge et batteri på 6 kanoner og et ammunisjonslager, og er innskipet igjen. I den midre sektor blev satt i land tanks, og her raser fremdeles heftige kamper. Det er vesentlig kanadiske tropper som deltar, støttet av britiske og amerikanske spesialavdelinger og en mindre styrke frie franske tropper. I hele dag har britiske fly svermet over Kanalen, kystbefolkningen i England har hört drönet av kanonene og store eksplosjoner. Frankrike er i hele dag holdt underrettet om operasjonenes forløp gjennem britisk radio som advarer befolkningen i operasjonsområdene mot å delta i kampene og gi grunn til tyske repressalier. "Vi har lovet å gi beskjed når vi trenger deres hjelp, og det løftet skal vi holde." Slik lyder meldingen onsdag aften kl. 1/2 8. De siste meldingene fra England går ut på at landgangstroppene i overensstemmelse med planene har innskibet sig bare 6 minutter senere enn fastsatt. Angrepet betegnes som meget vellykket. Man mener at engelskmennene har mistet 95 fly, tyskerne 170. -- Det engelske og amerikanske luftvåpen har daglig vært aktivt over Vest-Tyskland og det okkuperte Frankrike. Hovedmålene for de større angrep har vært Mainz natt til torsdag, Osnabrück natt til tirsdag og Flensburg natt til onsdag. I tiden fra 12/7 til 12/8 har R.A.F. utført 28 dag- og nattangrep på Vest-Tyskland. Bare i ett tilfelle med mindre enn 100 maskiner, o ett tilfelle med mere enn 600 maskiner, det gjennemsnittlige antall har ligget på 400. Det amerikanske flyvåpen har for første gang foretatt større selvstendige operasjoner, idet flyvende festninger mandag gikk til et stort angrep på flyplassen ved Rouen. Kommunikeet sier at alle bombene traff i målet. Onsdag formiddag har de flyvende festningene vært ute igjen. Denne gang over Abbeville. Flyvirksomheten over England har vært av begrenset omfang. I juli mnd. mistet 368 sivipersoner livet, og 800 blev skadet som følge av tyske angrep. Der har vært flere mindre trefninger mellom lette britiske sjøstridskrefter og tyske minesveipere i Kanalen. Britiske ubåter har senket 2 transportskip på norskekysten. I England foregår med febrilsk fart arbeidet på de 150 flyplassene som skal overtas av amerikanerne. 30 000 bygningsarbeidere er satt i gang med arbeidet på aerodromene, mens åll ledig arbeidskraft settes inn for å gjøre selve flyplassene klar. Store syster flyvende festninger, verdens største krigsmaskiner, med 12 mitraljøser, står ferdige til å gå til angrep. Det foreligger nu nærmere enkeltheter om de engelske Lancasterfly. De har 4 motorer, laster 8 tonn bomber med en aksjonsradius på 5000 km. De veier 30 tonn lastet, er høie som et hus, og mäter 31 m. mellom vingespissene. Motorene utvikler 5000 HK., og farten er 480 km. i timen. De har 7 eller 8 manns besetning og 10 kanoner fordelt på 4 tårn. Ett slikt fly kan ta op kampen med 3 jager på en gang og skyte alle ned.

RUSSLAND. Mer hensynsløst en noensinne kaster tyskerne inn sine styrter i angrepet på det russiske forsvar. I det sydligste området er de rykket langsomt frem mot øst og står nu ca. 240 km. fra oljefeltene ved Groznyi. Groznyi produserer 10% av Kaukasusoljen. I dette området ligger også de viktige manganfeltene. Russerne har holdt Maikop inntil det ble meldt at byen søndag ble evakuert etter at oljefeltene var så totalt ødelagt at det vil ta et år før tyskerne kan få noe ut av dem. Ved Krasnodar har russerne dannet en forsvarsring rundt byen, og denne motstår de tyske angrep. Imidlertid er det lykkes tyskerne, etter svære tap, å komme over elven Kuban 2 steder, og de forsøker nu å rykke mot Svartehavskysten. De støter imidlertid på

sterk motstand fra russisk infanteri og kosakker. Hensikten er å innringe Novorussisk, den siste marinehavn russerne har i Svartehavet. Byen er i fare, men höidene på nordsiden byr på store strategiske fordeler for et improvisert forsvar. Man må gå ut fra at byen ikke har vært forberedt på et stort angrep fra landsiden. - Under angrepet på Stalingrad er de blodigste kamper som har vært utkjempet på Østfronten blitt avviklet. Ved Kotelnikovo har russerne kastet tilbake å le angrep og tvunget tyskerne til å forskanse sig. Her gikk tyskerne til angrep med 300 tanks, som gikk rett inn i de russiske minefeltene og blev utsatt for en ødeleggende ild fra det russiske artilleri. De måtte trekke seg tilbake med restene av sine panserstyrker. Dag etter dag har russerne kastet tilbake de tyske angrep ved Klepskaya, hvor det har forekommet optil 10 angrep om dagen. Etter de siste meldingene er nu trykket størst her, og russerne har vært nødt til å trekke seg noe tilbake. Ved Voronesj holder russerne alle stillinger, og ved Brjansk har de tirsdag kastet tilbake 8 angrep. Fra Brjansk til Murmansk har det ikke vært et eneste tysk angrep. Det er nu kommet bekrefelse på at Churchill har deltatt i forhandlingene med Stalin i Moskva. Disse forhandlingene tillegges den største betydning fordi de vil føre til et intimere militært samarbeide mellom Vestmaktene og Russland, men de tillegges også stor politisk betydning og er av viktighet for opbygningen av det fremtidige Europa. Pravda skriver: "Det vellykte resultat av møtet mellom Stalin og Churchill betegner et stort politisk nederlag for Hitlers Tyskland. Det er en viktig merkesten på veien frem til en stadig fastere sammensveisning av de frie folk som forsvarer livet, æren og friheten mot Hitlerbandittene." Russerne har offentliggjort en sammenligning mellom de tyske og russiske tap de siste 3 mnd.. Tyskerne har tapt 1.250 000 mann, hvorav 40 000 er falt, 3390 tanks, 4000 kanoner og 4000 fly. Russerne 606 000 døde og sårede, 2240 tanks, 3152 kanoner og 2189 fly. Hitler får hjelp av 70 divisjoner fra vasallstatene.

MIDDELHAVSOMrådet. Meget tyder på at Rommel snart vil sette i gang et nytt fremstøt mot Nilen. Det har vært stille m.h.t. markoperasjoner, bare spredt patruljevirksomhet. Flyvåpnet har fortsatt sin voldsomme virksomhet og ustanselig bombet Benghazi, Tobruk, Sollum og Mersah Matruh. Det meldes dessuten daglig om senkninger av transportbåter og lekttere. Amerikanske fly har hatt fulltreffere på 3 italienske kryssere som lå i en havn på Peloponnes, 1 blev senket, 2 hårdt skadet. Det britiske admiralitet har gitt den endelige tapsliste for den konvoien som kjempet sig frem gjennem voldsom fiendtlig motstand til Malta med materiell og jagere. De engelske tap var det 25 år gamle hangarskip Eagle, 1900 tonns krysser Manchester, 1 mindre krysser til og en destroyer. Aksens tap har vært 2 ubåter og 66 fly. Dessuten er 2 italienske kryssere hårdt rammet.

DET FJERNE ÖSTEN. I India er nu forholdene normale. Politiet behersker alene situasjonen i de større byer hvor tilløpene til uroligheter har avtatt dag for dag. Amerikanerne har befestet sine stillinger på Salomonøyene og satt seg i besittelse av den eneste flyplassen der. Den ligger på Guadalkanar. En voldsom flyaktivitet er utfoldet. Japanske okkuperte områder på Timor, Ny Guinea og New Britain har ustanselig vært bombet. Journalister som henvendte seg til japanske målsmenn med spørsmål om hvordan amerikanerne kunde sette seg fast på Salomonøyene når det vesentlige av deres flåte var senket, fikk intet svar. Stemningen i Tokio betegnes som nervös. (I forrige nr. blev oppgitt at 7 000 000 japanere stod opmarsjert ved Sibirias grense. Trykkfeil for 7 000).- Under det amerikanske flåteangrep mot den japanske basis Kiska på Aleutene blev ett japansk slagskip senket, en japansk krysser og 2 destroyere alvorlig skadet. Alle landbatteriene blev bragt til taushet, og det opstod store branner i den japanske hovedbasis, som blev beskutt med 3000 granater. Ikke ett amerikansk skip blev skadet.

ITALIA. Det foregår en oprensingsaksjon i fascistpartiet. 66 000 medlemmer er ekskludert beskyldt for passiv holdning eller for å ha undla å gå med mørke og på annen måte demonstrert sin misnøie. Oprensingen fortsetter.

SVERIGE. Den svenske regjering har gjort henvendelse til Moskva i anledning av senkingene i svensk farvann. Den russiske regjering kjenner intet til at disse er foretatt av russiske ubåter. Det faktum at det er funnet splinter av russiske torpedoer, er intet bevis, sier den del av den svenske presse som ikke utnytter saken propagandamessig. Mulighetene for en tysk provokasjon diskuteres åpent i avisene. Statsministeren har som svar på en interpellasjon fremkalt av en sterk opinion, uttalt at det er gitt ordre til at det skal forholdes likt overfor de kjempende parters fly når de kommer inn i svensk luftrom. Det har vakt almindelig harme at svenske fiskere gjentatte ganger er blitt utsatt for tyske bombeangrep og beskytning med maskin geværer utenfor vestkysten. Det er et under at ikke angrepene har krevet dødsofre. Mange er skadet av splinter og kuler.

NORGE

4 nordmenn er skutt. 98 nordmenn er nu falt for böldenes kuler. De 3 fiskere skaffet noen sultne russere litt mat, det var derfor de blev dømt. Det var deres forbrytelse. Selv dödens alvor kan ikke avholde våre fiender fra å komme inn på sin makabre løgnpropaganda om menneske-eter. Paul Kvamme er fra Bergen, født i 1909. Han etterlater sig kone og to barn. Han var en kjent mann innen avholdsbevegelsen, hvor han hadde mange tillitsverv. Kvamme ble arrestert i januar år. Det er ikke tidligere gjort offentlig kjent at straffen for de handlinger han blev dømt for, er döden. Lektor Darbo blev dømt og henrettet for å ha distribuert engelske nyheter og engelsk propaganda blandt tyske soldater. Det er ikke sant at Paul Kvamme tidligere gjentatte ganger er advart. Sin kamp for rett og frihet vilde han i alle fall ha ført, og hans og de andres navn vil bli husket når de for lengst har fått sin straff og er glemt som drar våre dødes gjerninger ned i sölen og omgir den med en tåke av løgn og halve sannheter.

KIRKEN: Kirkedepartementet har måttet gjøre et tilbaketog i kirkestriden. Det heter nu at det ikke er bestemt noe om ordinasjonen av de siste biskopper for ikke å vanskeliggjøre de videre forhandlinger. NS vil ikke gå til angrep på kirken på bred front nu, men enkeltvis vil prestene bli utsatt for en økende påkjenning. Politiet har fått ordre til å beslaglegge prestekjolen til de prestene som er avsatt, men allikevel har forrettet i kirkene. De skal imidlertid ikke arresteres hvis de nekter utlevering. Domprost Hygen er avskjediget, fratatt sine titler og retten til å bære prestekjolen. Det var tillyst gudstjeneste ved domprosten i Vår Frelsers Kirke søndag den 16/8. Sogneprest Dietrichsen som forrettet, meddelte fra prekestolen at domprosten var avskjediget.

Hygen var tilstede i menigheten. A de "aysatte" prestene er Wisloff, Edwin og Riise Janssen fratrådt. Søndag 9. august blev prestene Carlsen og Roseff forudt å preke. Pastor Ingvald B. Carlsen har fått beskjed om å forlate Oslo Bispedømme innen 8 dager. Quisling har i helgen avlagt besøk i Fyrisdal i Telemark og benyttet dagen til å avskjedige sogneprest Irgens. Sognepresten og hans familie fikk en meget kort frist til å forlate bygda. Det var en meget ophisset fører som berørte bygda med sitt besøk. Han førte et voldsomt sprog og nedla forbud mot å understøtte og hjelpe sognepresten på noen måte.

TRANSPORTEN AV GRINIFANGER er passert Bodø på vei til Nordreisa. På turen Oslo-Trondheim som tok 30 timer, var fangene pakket sammen i kuvogner, 34 mann på 21 m². Det eneste avtrede her var en bøtte som det ikke var adgang til å tømme. Transporten nordover foregikk med D/S Erling Jarl, "Største tillatte passasjerantall 200". Tyskerne hadde belagt hele 1. plass, så de 400 Grinifanger og 25 fanger fra Trondheim ble stuet sammen i rummen og på 3. plass. I 4-mannsluksene var pakket sammen 9 mann, og hele dagen stod en kø på 30 til 40 mann foran de 4 WC som stod til disposisjon. Dagsrasjonen bestod av 500 gr. brød, litt smør. Middag blev servert kl. 12. Omrent 2 kjeer kjøtt, eller 5 cm. råtten færepølse. Ut på ettermiddagen litt kaffesurrogat som rakk til 2/3 deler av fangene. Stemningen er forholdsvis bra, tross enkelte er medtatt av matmangel. Av de eldste, alt op til 65 år, er en del temmelig slitne. Utvalget av fangene har preg av den største vilkårlighet. Der er gamle og nye fanger i hverandre, gisler, fanger uten dom og fanger hvis "straffetid"

-4-

utløper om noen uker. Med transporten var: Fylkesmann Gabrielsen, Odd Nansen, direktør Moe, Lilleborg, Hermann Løvenskiold, Per Krøigård.

KAPTEIN BLOCH HANSEN, sekretær i Skiforeningen, er arrestert. Matlagrene på Skiforeningens hytter er beslaglagt, det sies forøvrig at disse ikke skal være til hjelp for "statsfiendtlige elementer".

VVV V VVV
FORSYNINGSDEPARTEMENTET har etter et bestemt forlydende fått beskjed om at Oslo i vinter skal skaffe mat, brensel og hus til 190 000 tyskere, militære og sivile. Matproblemene løses på den tradisjonelle måte ved et utstrakt tyveri fra restene av våre lagre. I disse dager er det foretatt omfattende konfiskasjoner av hermetikk på våre sykehuse og fra husmorskoler og lignende institusjoner. Saledes fra Stabekk Husmorskole, hvor også et større antall levende griser er tatt. Forlydendet vil videre vite at Norges Kooperative Landsforenings lagre og forretninger helt skal konfiskeres. Det er ikke lykkes å få sikker beskjed om dette, men vi kommer tilbake til saken.

VVV V VVV
HIRDENS HERJINGER i Selbu har gitt det ventede resultat, nemlig det stikk motsatte av det NS ventet. Bygdas 3 NS medlemmer har meldt sig ut av partiet og alle de tidligere stripete har tatt sitt avgjorte standpunkt mot det statsbærende parti. Fylkesfører Rogstad tillyste 4. juli stort NS møte i Selbu. Da man tvilte på at fremmøtet blev tilstrekkelig, blev A.T. beordret å møte, men bare 8 mann av befalet møtte frem. Hertil kommer den hirdgjengen fylkesføreren dro med sig. Ikke en eneste mann av bygdas folk møtte. Møtet blev avlyst, men dette glemte man å gi beskjed om, så avisene dagen etter inneholdt lange beretninger om det vellykkede møtet for fullt hus.

VVV V VVV

DET OPSTOD VILL PANIKK blandt tyskerne og Quislingene i Trondheim da det gikk invasionsalarm forleden. Telefonstasjonen ble besatt og personalet arrestert. Tyskerne slaktet alle de griser de kom over og transporterte alt med seg i vill fart ut av byen. NS-medlemmer tok seg av partimerkene og gikk hjem og pakket. Hele natten var de i hovedkvarteret på hotell Britannia besjeftiget med å brenne viktige dokumenter. Årsaken til invasionsalarmen var en britisk flåteskadre som opererte i Nordsjøen.

VVV V VVV

AVDELINGSSJEF NYGÅRD i Kreditkassen presenteres herved som en meget aktiv angiver. Man skal ta seg i vare for ham og huske ham.

VVVVVV

VAR FORSIKTIG MED AVISEN. NEVN ALDRI NAVN I FORBINDELSE MED DEN. SEND DEN VIDERE TIL GODE JØSSINGER.

HUSK DEMONSTRASJONEN 10. SEPTEMBER. HOLD DIG INNE EFTER KL. 19.

GUD BEVARE KONGEN OG FEDRELANDET.

Redaktør: Olle Andersson

Grensevakten,
Vindland